

پیش‌بینی انگیزه پیشرفت تحصیلی از طریق سبک‌های مقابله‌ای با مشکلات نوجوانان

آسیه شریعتمدار*
مریم نعیمی**

چکیده

هدف از پژوهش حاضر پیش‌بینی انگیزه پیشرفت تحصیلی به وسیله سبک‌های مقابله‌ای با مشکلات نوجوانان دختر استان تهران بوده است. روش پژوهش از نوع توصیفی بوده و جامعه آماری شامل تمامی دانش‌آموزان دختر مقطع دبیرستان منطقه ۲ شهر تهران در سال تحصیلی ۹۴-۱۳۹۳ است. حجم نمونه پژوهش ۱۵۰ دانش‌آموز از دبیرستان ایثار شاهد با روش نمونه‌گیری در دسترس از رشته‌های مختلف تحصیلی (ریاضی، تجربی و انسانی) بوده است. جمع‌آوری اطلاعات از طریق پرسشنامه راهبردهای مقابله‌ای نوجوانان و مقیاس اندازه‌گیری پیشرفت صورت گرفته است. برای تجزیه و تحلیل از روش رگرسیون خطی چندگانه استفاده شد. نتایج نشان می‌دهد قدرت پیش‌بینی به ترتیب مربوط به مراجعه به دیگران، مقابله کارآمد و مقابله ناکارآمد می‌باشد. رابطه مقابله‌های کارآمد و مراجعه به دیگران با انگیزش پیشرفت در سطح ۵ درصد معنادار است. با افزایش راه‌های آرام بخشی و تلاش و سخت‌کوشی، انگیزه پیشرفت افزایش و با افزایش عوامل نگرانی و تعلق به ترتیب میزان انگیزش پیشرفت کاهش می‌یابد. بنابراین می‌توان جهت افزایش انگیزه پیشرفت دانش‌آموزان بر سبک‌های مقابله‌ای آنان کار کرد.

واژگان کلیدی: نوجوانان، سبک‌های مقابله‌ای، انگیزه پیشرفت، مقابله ناکارآمد، مقابله کارآمد

انگیزش^۳ به حالت درونی ارگانیزم اشاره می‌کند که موجب هدایت رفتار به سوی نوعی هدف می‌شود. به‌طور کلی انگیزش را می‌توان به عنوان نیروی محرک فعالیت‌های انسان و عامل جهت دهنده آن تعریف کرد (سیف، ۱۳۷۹). اصطلاح انگیزه از فعل لاتین move به معنی حرکت دادن مشتق شده است. مفهوم کلی جنبش (تحرک) منعکس‌کننده این تصور عام است که انگیزش چیزی است که ما را به جنبش و تحرک وادار و کمک می‌کند تا تکلیف خود را کامل کنیم (پنتریچ و شونک، بی تا، ترجمه شهرآرای، ۱۳۹۰). سازه انگیزش پیشرفت تحصیلی به رفتارهایی که به یادگیری و پیشرفت در مدرسه مربوط است و انرژی و جهت رفتار را تعیین می‌کند، اطلاق می‌شود (دیپسکو و تریکامی^۴، ۲۰۱۵). نظریه انگیزه پیشرفت بر تحقیقات اولیه هوپ^۵، سیرز^۶، مک کلند^۷ و اتکینسون^۸ استوار است. این نظریه بر نقش هدف در موفقیت و شکست دانش‌آموز تأکید دارد. کسانی که دارای انگیزه پیشرفت هستند بیشتر شغلی را انتخاب می‌کنند که احتمال قابل قبولی برای موفقیت در آن وجود دارد و از دست زدن به کارهایی اجتناب می‌کنند که یا بسیار ساده و یا بیش از حد مشکل هستند. کسانی که انگیزه پیشرفت در آنان ضعیف است، تمایل دارند کارهایی را انجام دهند که از نظر میزان دشواری در حد متوسط باشند. مک کلند و همکارانش متوجه شدند که ظاهراً می‌توان انگیزه پیشرفت را آموخت و این انگیزه منحصراً و فقط در طی تجربه‌های دوران کودکی فرد کسب نمی‌شود (به نقل از خدیوی و مفاخری، ۱۳۹۰). همچنین در سازمان‌ها می‌توان نیاز به پیشرفت را با طرح و اجرای دوره‌های آموزشی خاص در مدیران پرورش داد (محمد زاده، ۱۳۸۴). محققان انگیزشی معتقدند که انگیزه پیشرفت، یک تعامل بین متغیرهای موقعیتی و انگیزه فرد برای رسیدن به موقعیت است. انگیزه بر دو نوع ضمنی و صریح تقسیم می‌شوند. انگیزه‌های ضمنی خودبه‌خود عمل می‌کنند و از آن به انجام وظیفه نیز نام برده می‌شود و از طریق مشوق‌های ذاتی برای انجام کار تحریک می‌شوند. اما انگیزه‌های صریح از طریق انتخاب عمدی و اغلب برای دلایل بیرونی تحریک می‌شوند (خدیوی و مفاخری، ۱۳۹۰). انگیزه پیشرفت با متغیرهای متفاوتی همبسته است، به عنوان مثال با کیفیت زندگی مادران (امانی، ۱۳۹۱)، پیشرفت تحصیلی، منبع کنترل و خودپنداره دانش‌آموزان دختر و پسر (خدیوی و مفاخری، ۱۳۹۰) و مؤلفه‌های خودکارآمدی (بهرامی و عباسیان فرد، ۱۳۸۹) همبسته هستند. همچنین در هفت بعد: اولویت کار، سخت‌کوشی، ارزش موفقیت، استقلال از خانواده، برنامه‌ریزی، انگیزه درونی و انگیزه بیرونی، بین انگیزه افراد با ساختارهای اجتماعی رابطه معنادار وجود دارد (جعفری، ۱۳۸۵). آوان، نورین و ناز^۹ (۲۰۱۱) نشان دادند که انگیزه پیشرفت به‌طور معنی‌داری موفقیت تحصیلی را پیش‌بینی می‌کند و با آن در ارتباط است. در پژوهشی دیگر باهدف بررسی نقش دوستان نزدیک و هم‌سالان بر انگیزه پیشرفت نشان داده شد که نوجوانانی که خودشان را به عنوان هم‌کلاسی باارزش و قابل احترام یافتند، درجات بالاتری از انگیزه

---

۳. Motivation

۴. Depasque & Tricomi

۵. Hoppe

۶. Sears

۷. McClelland

۸. Atkinson

۹. Awan, R. N., Noureen, Gh. And Naz, A

پیشرفت را گزارش نمودند (نلسون و دی باکر^{۱۰}، ۲۰۰۸). با توجه به اینکه انگیزه پیشرفت تحصیلی با منبع کنترل و خودکارآمدی رابطه معنادار دارد، به نظر می‌رسد شیوه‌ای که افراد دارای کنترل بیرونی با موقعیت مقابله می‌کنند، کاهش انگیزه پیشرفت را پیش‌بینی می‌کند. همچنین افراد کارآمد به دلیل احساس توانمندی شیوه‌های مقابله حل مسئله را به کار می‌برند و با حل موفقیت‌آمیز مسایل انگیزه پیشرفتشان هم افزایش پیدا می‌کند. بنابراین به نظر می‌رسد راه‌های مقابله بتوانند متغیر انگیزه پیشرفت را پیش‌بینی کنند.

لازاروس^{۱۱} (۱۹۸۲) مقابله را تلاش‌هایی معرفی می‌کند که برای مهار (شامل تسلط، تحمل، کاهش دادن یا به حداقل رساندن) تعارض‌ها و خواسته‌های درونی و محیطی که فراتر از منابع شخص‌اند، صورت می‌پذیرد. مقابله به عنوان چگونگی مدیریت شرایط توسط افراد، آنچه آن‌ها برای از بین بردن استرس انجام می‌دهند و چگونگی مدیریت احساسات مرتبط با استرس شناخته می‌شود (گادمانسون و لیکرس، ۲۰۱۲). فرایدنبرگ^{۱۲} و لوییس^{۱۳} (۱۹۹۳) بر پایه نظریه لازاروس هجده نوع راهبرد مقابله^{۱۴} را شناسایی و در سه نوع سبک مقابله دسته‌بندی کرده‌اند که جنبه کارآمدی یا ناکارآمدی مقابله را نشان می‌دهد که به شرح زیر دسته‌بندی می‌شوند: سبک اول، حل مشکل یا مقابله بارور که از هشت راهبرد مقابله‌ای شامل: حمایت اجتماعی، تمرکز بر حل مشکل، تفریحات فیزیکی، راه‌های آرام‌بخش، تقویت رابطه با دوستان، حفظ تعلق خاطر، سخت‌کوشی و موفقیت و تمرکز بر جنبه‌های مثبت تشکیل شده است و سبکی از مقابله را نشان می‌دهد که فرد خوش‌بین، سالم، آرام و در اجتماع برای حل مشکل به کار می‌برد. سبک دوم، مراجعه به دیگران که دارای چهار راهبرد شامل: جستجوی حمایت اجتماعی، حمایت معنوی، کمک حرفه‌ای و اقدام اجتماعی است و با رو آوردن به دیگران (هم‌سالان، متخصصان و نیروهای الهی) برای حمایت متمایز می‌شود. سبک سوم، مقابله نابارور است که از هشت راهبرد: نگرانی، حفظ تعلق خاطر، تفکر آرزومندانه، کنار نیامدن، نادیده گرفتن مشکل، کاهش تنش، خودداری و سرزنش خود تشکیل می‌شود. این راهبردها را می‌توان راهبردهای اجتنابی نابارور خواند که با ناتوانی در مقابله همراه است (غضنفری، ۱۳۸۳). بتینا پیکو (۲۰۰۱) در مقاله‌ای با عنوان تفاوت‌ها و شباهت‌های جنسیتی در سبک‌های مقابله‌ای نوجوانان نتیجه گرفته است که وقتی نوجوانان از پیدا کردن راه حل ناامید می‌شوند اغلب به سمت مواد مخدر، دخانیات یا نوشیدنی‌های الکلی کشیده می‌شوند که علت آن خطرپذیری یا تلاش برای جلب همدردی است که باعث می‌شود به نتایج آینده یا آسیب‌های ناشی از آن فکر نکنند. همچنین بورون و همکاران (۲۰۱۳) در پژوهشی بیان می‌کنند که دانش‌آموزان اغلب از مقابله درونی (که شامل بررسی وضعیت و گشتن به دنبال یک نوع مصالحه می‌باشد) استفاده می‌کنند. اما در دانش‌آموزان افسرده نحوه مقابله به شدت افسردگی بستگی دارد که در افسردگی‌های شدید روش مقابله انکاری اتخاذ می‌گردد.

با توجه به اینکه انگیزه پیشرفت تعامل بین متغیرهای موقعیتی و انگیزه افراد برای رسیدن به موقعیت است به نظر می‌رسد راه‌های رویارویی با موقعیت می‌تواند انگیزه پیشرفت را پیش‌بینی کند، یعنی اینکه افراد معمولاً در برخورد با موقعیت از کدام شیوه‌های مقابله استفاده می‌کنند. به نظر می‌رسد افراد با انگیزه بیرونی از شیوه‌های ناکارآمد و

۱۰. Nelson, R.M. and Debacker, T.K

۱۱. Lazarus

۱۲. Frydenberg

۱۳. Lewis

۱۴. Coping strategy

افراد بانگیزه درونی از شیوه‌های کارآمد استفاده می‌کنند. بنابراین چنانچه راه‌های مقابله‌ی پیش بین انگیزه پیشرفت شناسایی شود، می‌توان با طراحی دوره آموزش راه‌های مقابله و ایجاد بینش در دانش‌آموزان، نسبت به این سبک‌ها، انگیزه پیشرفت را در آنان تغییر داد. هدف محقق در این پژوهش این است که به بررسی سؤالات زیر بپردازد:

آیا سبک‌های مقابله کارآمد، انگیزش پیشرفت دانش‌آموزان را پیش‌بینی می‌کنند؟

آیا سبک‌های مقابله ناکارآمد، انگیزش پیشرفت دانش‌آموزان را پیش‌بینی می‌کنند؟

کدام یک از سبک‌های مقابله، انگیزه پیشرفت را بهتر پیش‌بینی می‌کند؟

روش

پژوهش حاضر از نوع توصیفی می‌باشد. جامعه آماری شامل تمامی دانش‌آموزان دختر مقطع دبیرستان منطقه ۲ تهران در سال تحصیلی ۹۴-۱۳۹۳ بودند که از میان آنها ۱۵۰ دانش‌آموز از دبیرستان ایثار شاهد واقع در تهران، به دلیل اعلام تمایل به همکاری با استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس از رشته‌های مختلف تحصیلی (ریاضی، تجربی و انسانی) مورد آزمون قرار گرفتند. جمع‌آوری اطلاعات از طریق پرسشنامه راهبردهای مقابله‌ای نوجوانان و مقیاس اندازه‌گیری پیشرفت صورت گرفته است.

ابزار:

پرسشنامه راهبردهای مقابله‌ای نوجوانان (ACS)^{۱۵}: این ابزار در سال ۱۹۹۳ توسط فرایدنبرگ و لوئیس، با هدف اندازه‌گیری نحوه مقابله در نوجوانان ۱۲ تا ۱۸ ساله و بر مبنای نظریه لازاروس طراحی شده است که شامل سنجش جامعی از راهبردهای مقابله‌ای (۱۸ راهبرد) می‌باشد. هر فرم دارای یک فرم طولانی با ۸۰ ماده و یک فرم کوتاه با ۱۸ ماده است. این راهبردها با اجرای تحلیل عاملی در سه سبک قرار گرفته‌اند که دو سبک حل مسئله و ارجاع به دیگران، معادل سبک‌های مسئله مدار و هیجان مدار، سبک‌های سازش یافته هستند. سبک سوم که سبک غیر مولد نامیده شده، یک سبک سازش نایافته است. ۷۹ سؤال به بررسی ۱۸ راهبرد مقابله‌ای می‌پردازند و یک سؤال ناتمام نیز مطرح می‌شود که به منظور بررسی راهبردهایی است که ممکن است توسط فرد به کار روند، اما در سؤال‌ها نیامده باشند. هر یک از ۱۸ راهبرد شامل ۳ تا ۵ پرسش است. شماره پرسش‌های هر زیر مقیاس به ترتیب بدین صورت می‌باشد: راهبرد حمایت اجتماعی، حل مشکل، تلاش، نگرانی، دوستان، تعلق، تفکر آرزومندانه، کنار نیامدن، کاهش تنش، اقدام اجتماعی، نادیده گرفتن، سرزنش خود، خودداری، معنویت، تمرکز مثبت، کمک حرفه‌ای، آرام‌سازی و تفریحات فیزیکی. شیوه نمره‌گذاری بر اساس مقیاس لیکرت (به صورت همیشه، اغلب، گاهی، به ندرت، هرگز) است. پاسخ هر ماده به ترتیب از ۱ تا ۵ نمره‌گذاری می‌شود. در صورتی که آزمودنی به ماده‌هایی پاسخ نداده باشد، نمره ۳ به آن ماده تعلق می‌گیرد. اعتبار کل مقیاس در جامعه استرالیا از طریق آلفای کرونباخ برابر با ۰/۷ و پایایی زیرمقیاس‌ها از طریق آزمون بازآزمایی بین ۰/۴۴ تا ۰/۸۱ گزارش شده است (دادستان، ۱۳۸۶). ترجمه و هنجاریابی این آزمون در سال ۱۳۸۷ به وسیله داعی پور انجام شده است. در پژوهش آنان این پرسش‌نامه بر روی ۱۲۶ دانش‌آموز پسر و دختر راهنمایی و دبیرستانی مناطق سه و هفت آموزش و پرورش تهران مورد مطالعه قرار گرفت. همبستگی به دست آمده بین راهبردهای هجده‌گانه سنجش‌های بین ۰/۲۹ تا ۰/۸۸ را نشان داد. این

دامنه برای گروه دختران راهنمایی بین ۰/۴۴ تا ۰/۸۸ (میانگین ۰/۶۲)، گروه دختران دبیرستانه بین ۰/۴۰ تا ۰/۸۵ (با میانگین ۰/۶۹) بود.

پرسشنامه مقیاس اندازه‌گیری پیشرفت: این آزمون در سال ۱۹۹۰ توسط انستیتوی علوم رفتاری تهیه شده است. یک ابزار خودگزارشی است که انگیزه دست‌یابی به پیشرفت‌های آینده را مورد ارزیابی قرار می‌دهد. مقیاس انگیزه پیشرفت در آغاز برای استفاده در پژوهش زمینه‌یابی جوانی دنور ساخته شد و بعد از آن در مطالعات متعددی مورد استفاده قرار گرفت. این پرسشنامه از ۱۳ عبارت تشکیل شده است که آزمودنی در یک مقیاس لیکرت ۵ درجه‌ای، میزان موافقت یا مخالفت خود با هر یک از آنها را بیان می‌کند. شیوه نمره‌گذاری این آزمون به این صورت است که به گزینه بسیار مهم ۵ امتیاز، گزینه نسبتاً مهم ۴ امتیاز، گزینه تا حدی مهم ۳ امتیاز، گزینه زیاد مهم نیست ۲ امتیاز و گزینه اصلاً مهم نیست ۱ امتیاز تعلق می‌گیرد. برای به دست آوردن نمره نهایی کل امتیازات را با هم جمع کرده و بر ۱۳ که تعداد کل عبارات است تقسیم می‌کنیم. نمره به دست آمده در دامنه بین ۱ تا ۵ قرار دارد. امتیاز بالاتر نشان‌دهنده انگیزه پیشرفت بیشتر است. این آزمون از همسانی درونی مطلوبی (۰/۷۸) برخوردار است. همچنین پایایی بازآزمایی آن ۰/۸۴ گزارش شده است. پایایی این مقیاس در پژوهش حاضر از طریق آلفای کرونباخ محاسبه شده و مساوی ۰/۸۵ می‌باشد.

تجزیه و تحلیل داده‌ها: برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از تکنیک‌های آماری شامل آزمون تحلیل رگرسیون خطی چندگانه و از آمار توصیفی شامل جداول توزیع فراوانی و نمودارهای مختلف، جهت بررسی متغیرهای جمعیت‌شناختی نمونه آماری استفاده شده است.

یافته‌ها

سبک‌های مقابله‌ای در این تحقیق با توجه به ادبیات تحقیق، دارای ۳ بعد کلی است که رابطه آن با انگیزش پیشرفت مورد سنجش واقع شده است. یافته‌های توصیفی مقیاس‌های پژوهش در جدول (۲) آورده شده است.

جدول ۲. یافته‌های توصیفی خرده مقیاس‌های تحقیق

شاخص آماری مقیاس	میانگین	خطای استاندارد میانگین	انحراف استاندارد
مقابله کارآمد	۱۱۴/۳۴	۱/۵۷	۱۹/۲۶
مراجعه به دیگران	۵۵/۳۷	۰/۹۳	۱۱/۴۰
مقابله ناکارآمد	۱۰۶/۶	۱/۶	۱۹/۶۷
انگیزش پیشرفت	۱۹/۶۸	۰/۴۲	۵/۱۹

نتایج یافته‌های توصیفی نشان می‌دهد در میان افراد گروه نمونه سبک‌های مقابله کارآمد میانگین بالاتری نسبت به سبک‌های ناکارآمد داشته است.

برای بررسی فرضیه‌ها از آزمون‌های آماری تحلیل رگرسیون خطی چندگانه استفاده شده است. در به‌کارگیری روش آماری، ابتدا با استفاده از آزمون آماری کولموگروف اسمیرنوف نرمال بودن داده‌ها مورد آزمون قرار گرفت تا نوع روش آماری (پارامتری، غیرپارامتری) که باید استفاده شود مشخص می‌گردد.

جدول ۳. آزمون کولموگروف اسمیرنوف تک نمونه‌ای

متغیرها شاخص آماری	مقایسه کارآمد	مراجعه به دیگران	مقایسه ناکارآمد	انگیزش پیشرفت
Z	۱/۲۴	۰/۹۱	۰/۷۵	۰/۸۲
P	۰/۰۹	۰/۳۸	۰/۶۱	۰/۵۱
سطح معناداری	۰/۰۵	۰/۰۵	۰/۰۵	۰/۰۵

با توجه به نتایج جدول ۳- و سطوح معناداری به دست آمده هر یک از متغیرهای پژوهش که بزرگتر از ۰/۰۵ می باشد، داده های تمام متغیرها نرمال است و برای آزمون هر یک از متغیرها می توان از آزمون های پارامتریک استفاده کرد.

سؤال اول: کدام یک از سبک های مقابله ای، انگیزه پیشرفت را بهتر پیش بینی می کنند؟ برای بررسی این فرضیه که کدام یک از ابعاد سبک های مقابله ای می تواند نقش موثری در پیش بینی انگیزش پیشرفت ایفا کند از روش رگرسیون خطی چندگانه استفاده گردید. بدین ترتیب پس از تأیید پیش فرض های رگرسیون، از این روش برای پاسخ به این سؤال که آیا مؤلفه های سبک های مقابله ای می توانند انگیزش پیشرفت را پیش بینی کند، استفاده گردید. اولین آزمون تست مدل کلی می باشد. در واقع اگر حداقل یکی از متغیرهای پیش بین تحقیق روی متغیر ملاک تأثیر معنادار داشته باشد، مدل پژوهشگر تأیید می گردد.

جدول ۴. نتایج رگرسیون عوامل سبک های مقابله ای بر انگیزش پیشرفت

مدل	مجموع مجزورات	درجه آزادی	میانگین مجزورات	F	R	R ²	R ² _{adj}	sig
رگرسیون	۶۰۳/۸۹	۳	۲۰۱/۲۹	۸/۵۹	۰/۳۸	۰/۱۵	۰/۱۳	۰/۰۰۱
باقیمانده	۳۴۱۸/۳۷	۱۴۶	۲۳/۴۱					
کل	۴۰۲۲/۲۷	۱۴۹						

همان طور که در جدول مشاهده می شود مقدار sig کمتر از ۰/۰۵ شده است و نشان از معنی دار بودن مدل رگرسیون می باشد. مقدار R² برابر ۰/۱۵ شده است به این معنا که عوامل سبک های مقابله ای ۱۵ درصد توانایی پیش بینی انگیزش پیشرفت را دارند. شاخص R²_{adj} در این پژوهش ۰/۱۳ شده است، به عبارت دیگر مؤلفه های سبک های مقابله ای ۱۳ درصد توانایی پیش بینی انگیزش پیشرفت را دارند. با توجه به معنادار بودن کل مدل اکنون باید بررسی کرد کدام متغیر یا متغیرها تأثیر معنادار در مدل دارند. به این منظور از آزمون t استفاده می شود:

جدول ۵. ضرایب استاندارد، غیراستاندارد و آماره تی متغیرهای وارد شده در معادله رگرسیون

متغیر پیش بین	ضرایب رگرسیون		T آماره	sig	سطح معناداری
	استاندارد نشده	استاندارد شده			
مقدار ثابت		۳۱/۳۱	۱۲/۲۲	۰/۰۰۱	۰/۰۵

مقابلۀ کارآمد	۰/۰۷	۰/۱۴	۲/۰۳	۰/۰۴	۰/۰۵
مراجعه به دیگران	-۰/۱۲	-۰/۲۶	-۲/۲۲	۰/۰۲	۰/۰۵
مقابلۀ ناکارآمد	۰/۰۳	-۰/۰۹	-۱/۷۱	۰/۲۷	۰/۰۵

همان طور که نتایج جدول نشان می‌دهد مقابلۀ‌های کارآمد و مراجعه به دیگران در سطح ۵ درصد بر انگیزش پیشرفت تأثیر معنادار دارد. با توجه به نتایج جدول مشخص می‌شود.

سؤال دوم: آیا سبک‌های مقابلۀ کارآمد، انگیزش پیشرفت دانش‌آموزان را پیش‌بینی می‌کنند؟

برای بررسی این فرضیه که کدام یک از ابعاد سبک‌های مقابلۀ کارآمد می‌تواند نقش موثری در پیش‌بینی انگیزش پیشرفت ایفا کند از روش رگرسیون خطی چندگانه استفاده گردید. بدین ترتیب پس از تأیید پیش‌فرض‌های رگرسیون، از این روش برای پاسخ به این سؤال که آیا مؤلفه‌های سبک‌های مقابلۀ کارآمد می‌توانند انگیزش پیشرفت را پیش‌بینی کند، استفاده گردید.

اولین آزمون تست مدل کلی می‌باشد. در واقع اگر حداقل یکی از متغیرهای پیش بین تحقیق روی متغیر ملاک تأثیر معنادار داشته باشد، مدل پژوهشگر تأیید می‌گردد.

جدول ۶. نتایج رگرسیون سبک‌های مقابلۀ کارآمد بر انگیزش پیشرفت

مدل	مجموعه مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	F	R	R ²	R ² _{adj}	sig
رگرسیون	۷۴۳/۶۴	۸	۹۲/۹۵	۳/۹۹	۰/۴۳	۰/۱۹	۰/۱۴	۰/۰۰۱
باقیمانده	۳۲۷۸/۶۳	۱۴۱	۲۳/۲۵					
کل	۴۰۲۲/۲۷	۱۴۹						

همان طور که در جدول مشاهده می‌شود مقدار sig کمتر از ۰/۰۵ شده است و نشان از معنی‌دار بودن مدل رگرسیون می‌باشد، یعنی حداقل یکی از متغیرهای پیش بین بر متغیر ملاک تأثیر معنادار دارد. شاخص R² برابر ۰/۱۹ شده است به این معنا که سبک‌های مقابلۀ کارآمد ۱۹ درصد توانایی پیش‌بینی انگیزش پیشرفت را دارند. شاخص R²_{adj} در این پژوهش ۰/۱۴ شده است، به عبارت دیگر سبک‌های مقابلۀ کارآمد ۱۴ درصد توانایی پیش‌بینی انگیزش پیشرفت را دارند.

با توجه به معنادار بودن کل مدل اکنون باید بررسی کرد که کدام متغیر یا متغیرها در مدل تأثیر معنادار دارند. به این منظور از آزمون t استفاده می‌شود.

جدول ۷. ضرایب استاندارد، غیراستاندارد و آماره تی متغیرهای وارد شده در معادله رگرسیون

متغیر پیش بین	ضرایب رگرسیون		T آماره	Sig	سطح معناداری
	استاندارد نشده	استاندارد شده			
مقدار ثابت	۳۰/۳۳		۱۱/۳۲	۰/۰۰۱	۰/۰۵
تفریحات فیزیکی	۰/۲۷	۰/۱۵	۱/۵۶	۰/۱۲	۰/۰۵

آرام‌سازی	۰/۳۷	۰/۲۱	۲/۱۸	۰/۰۳	۰/۰۵
دوستان	۰/۰۴	۰/۰۴	۰/۴۳	۰/۶۶	۰/۰۵
حمایت اجتماعی	۰/۰۸	۰/۰۶	۰/۵۵	۰/۵۸	۰/۰۵
تعلق	۰/۰۹	۰/۰۶	۰/۶۸	۰/۴۹	۰/۰۵
تلاش	۰/۲۸	۰/۲۰	۱/۹۹	۰/۰۴	۰/۰۵
حل مشکل	۰/۱۹	۰/۱۳	۱/۳۸	۰/۱۷	۰/۰۵
تمرکز مثبت	۰/۰۵	۰/۰۳	۰/۳۱	۰/۷۶	۰/۰۵

همان طور که نتایج جدول نشان می‌دهد عوامل راه‌های آرام‌بخش، و تلاش و سخت‌کوشی به ترتیب با $\beta = ۰/۲۱$ و $\beta = ۰/۲۰$ بر انگیزش پیشرفت در سطح ۵ درصد تأثیر معنادار دارد. یعنی با افزایش این عوامل، میزان انگیزش پیشرفت نیز افزایش می‌یابد.

سؤال سوم: آیا سبک‌های مقابله ناکارآمد، انگیزش پیشرفت دانش‌آموزان را پیش‌بینی می‌کنند؟

جدول ۸ نتایج رگرسیون عوامل سبک‌های مقابله‌ای ناکارآمد بر انگیزش پیشرفت

مدل	مجموع مجزورات	درجه آزادی	میانگین مجزورات	F	R	R ^۲	R ^۲ _{adj}	sig
رگرسیون	۵۶۶/۱۱	۸	۷۰/۷۶	۲/۸۸	۰/۳۷	۰/۱۴	۰/۰۹	۰/۰۰۵
باقیمانده	۳۴۵۶/۱۶	۱۴۱	۲۴/۵۱					
کل	۴۰۲۲/۲۷	۱۴۹						

همان طور که در جدول مشاهده می‌شود مقدار sig کمتر از ۰/۰۵ شده است و نشان از معنی‌دار بودن مدل رگرسیون می‌باشد. شاخص R^۲ برابر ۰/۱۴ شده است به این معنا که عوامل سبک‌های مقابله ناکارآمد ۱۴ درصد توانایی پیش‌بینی انگیزش پیشرفت را دارند. شاخص R^۲_{adj} در این پژوهش ۰/۰۹ شده است، به عبارت دیگر مؤلفه‌های سبک‌های مقابله‌ای ناکارآمد ۹ درصد توانایی پیش‌بینی انگیزش پیشرفت را دارند. با توجه به معنادار بودن کل مدل اکنون باید بررسی کرد که کدام یکی از ضرایب صفر نیست. به این منظور از آزمون t استفاده می‌شود.

جدول ۹. ضرایب استاندارد، غیراستاندارد و آماره تی متغیرهای وارد شده در معادله رگرسیون

متغیر پیش بین	ضرایب رگرسیون		t آماره	Sig	سطح معناداری
	استاندارد نشده	استاندارد شده			
مقدار ثابت	۲۴/۹۴		۱۰/۵۱	۰/۰۰۱	۰/۰۵
نگرانی	-۰/۲۸	-۰/۲۴	-۲/۵۱	۰/۰۱	۰/۰۵
تفکر آرزومندانه	۰/۰۲	۰/۰۲	۰/۱۸	۰/۸۵	۰/۰۵
کنار نیامدن	-۰/۱۹	-۰/۱۴	-۱/۴۵	۰/۱۵	۰/۰۵
تعلق	-۰/۲۸	-۰/۱۸	-۲/۲۰	۰/۰۲	۰/۰۵
نادیده گرفتن	-۰/۱۳	-۰/۰۹	-۰/۹۷	۰/۳۳	۰/۰۵
کاهش تنش	۰/۲۲	۰/۱۷	۱/۶۷	۰/۰۹	۰/۰۵

خودداری	۰/۱۴	۰/۰۹	۱/۰۲	۰/۳۰	۰/۰۵
سرزنش خود	-۰/۰۷	-۰/۰۵	-۰/۴۵	۰/۶۵	۰/۰۵

همان طور که نتایج جدول نشان می‌دهد عوامل نگرانی، و تعلق به ترتیب با $\beta = - ۰/۲۴$ و $\beta = - ۰/۱۸$ انگیزش پیشرفت در سطح ۵ درصد تأثیر معنادار دارد و منفی بودن این ضرایب در واقع نشان‌دهنده این است که با افزایش این عوامل، میزان انگیزش پیشرفت کاهش می‌یابد.

بحث و نتیجه‌گیری

دانش‌آموزان در دوره نوجوانی، با مشکلات فردی، اجتماعی، شغلی و خانوادگی از یک سو و تغییرات گسترده بدنی و شناختی از سوی دیگر روبه‌رو هستند. بنابراین برای سازگاری نیازمند راهبردهای رفتاری و شناختی ویژه‌ای می‌باشند که می‌توان از آنها به عنوان شیوه‌های مقابله نام برد (غضنفری، ۱۳۸۳). طبق مدل فولکمن و لازاروس^{۱۶} (۱۹۸۴) فرد با به کار بستن سبک مقابله کارآمد از مهارت‌های شناختی برای حل مسائل استفاده می‌کند. بر این اساس راه‌های مقابله با مشکل مستقیماً بررسی می‌شوند و معمولاً با یافتن راه‌حل‌های مناسب برای مشکل، رضایت روان‌شناختی حاصل می‌شود (غضنفری و قدم پور، ۱۳۸۷). سبک مقابله کارآمد از هشت راهبرد کنار آمدن تشکیل شده است و سبکی از روش مقابله‌ای را ارائه می‌دهد که فرد درحالی‌که خوش‌بین، سالم، آرام و در اجتماع است، بر روی حل مشکل کار می‌کند. در نتیجه دانش‌آموزانی که از مقابله کارآمد استفاده می‌کنند، در مواجهه با مسایل می‌توانند راه‌حل‌های مناسب پیدا کرده و مشکلات درسی و غیردرسی خود را حل کنند که این مسئله می‌تواند انگیزه آنها را در تحصیل افزایش دهد. همان‌طور که لطیفیان و شیخ‌الاسلامی (۱۳۸۳) مطرح کردند که فرد با به کار بستن سبک مقابله‌ای کارآمد با یافتن راه‌حل‌های مناسب برای مشکل رضایت روان‌شناختی به دست می‌آورد و آرامش هیجانی پیدا می‌کند و انگیزه‌های او افزایش می‌یابد و در نتیجه به افزایش سلامت روانی کمک می‌شود. همچنین راهبردهای مقابله کارآمد باعث افزایش اعتمادبه‌نفس می‌شود و در نتیجه، دانش‌آموزان با اعتمادبه‌نفس بالا بهتر مسایل خود را حل کرده و به رضایت بیشتری می‌رسند و از همه مهم‌تر انگیزه پیشرفت در آنها افزایش می‌یابد و به موفقیت‌های بیشتر و بالاتری خواهند رسید. حیدری و سید آسیابان (۱۳۹۲) هم بیان کردند که افراد دارای انگیزه پیشرفت احساس می‌کنند که بر زندگی‌شان مهار دارند و آنها سعی می‌کنند که عملکرد خود را بهبود ببخشند و ترجیح می‌دهند که کارهایی انجام دهند که چالش‌برانگیز باشد، به کارهایی دست می‌زنند که ارزیابی پیشرفت آنان امکان‌پذیر باشد. همچنین غضنفری و قدم پور (۱۳۸۷) طی پژوهش خود به این نتیجه دست یافتند که راهبردهای مقابله کارآمد از طریق افزایش اعتمادبه‌نفس افراد، مهارت‌های حل مسئله آنها را بهبود بخشیده و به رضایت بیشتری منجر می‌شود. بدرین، قیت و اکور^{۱۷} (۲۰۱۵) نیز در بررسی خود، بر عوامل پیش‌بینی‌کننده‌ی انگیزش تحصیلی بر دو بستر محیطی و شناختی تأکید کردند و هماهنگی بین محیط و دنیای شناختی دانش‌آموز را عامل افزایش انگیزش یافتند.

۱۶. Folkman and Lazarus

۱۷. Baddareen, Ghaith & Akour

سبک دوم مقابله، مراجعه به دیگران است که شامل چهار راهبرد است که با رو آوردن به دیگران، چه همسالان یا متخصصین یا نیروهای الهی برای حمایت متمایز می‌شود. مراجعه دانش‌آموز به دیگران و جلب حمایت آنها بر انگیزه پیشرفت او موثر است همان‌طور که ورتزل (۱۹۹۸) نشان داد چگونگی و کیفیت روابط و برداشت دانش‌آموز از حمایت به میزان زیادی انگیزه پیشرفت تحصیلی او را بهبود می‌بخشد. کاوسیان و همکاران (۱۳۸۶) نیز بیان کردند که تأیید، پذیرش و حمایت اجتماعی به‌طور قدرتمندی می‌تواند انگیزه پیشرفت را افزایش دهد. تحقیقات نشان می‌دهند مشارکت والدین در امر تحصیل دانش‌آموزان نیز، موجب افزایش انگیزش می‌شود. پاوالاچ و تریدیا^{۱۸} (۲۰۱۵) نشان دادند که مشارکت والدین می‌تواند بر اهمیت تکالیف آموزشگاهی بیفزاید و بین اهداف مدرسه و خانواده، نوعی سازگاری ایجاد کند و پشم اندازی از پیشرفت را برای دانش‌آموز فراهم کند.

راه‌های آرام‌بخش یکی از هشت راهبرد سبک مقابله کارآمد است که با افزایش این عامل انگیزه پیشرفت نیز افزایش می‌یابد. منظور از جستجوی راه‌های آرام‌بخش، آرام‌سازی است تا ورزش کردن، و از طریق فعالیت‌های اوقات فراغت متمایز می‌شود مثل گوش دادن به موسیقی و کتاب خواندن. دانش‌آموزی که در پی جست و جوی راه‌های آرام‌بخش باشد، سلامت روانی بالاتر و سطح تنش پایین‌تری را تجربه خواهد کرد و انگیزه پیشرفت او نیز افزایش می‌یابد. همان‌طور که حسینیان و همکاران (۱۳۸۷) مطرح کردند که هرچه فرد راهبردهای مقابله‌ای کارآمد را بیشتر به کار برد از سلامت روانی بالاتری برخوردار است و نشانه‌های درمانی، اضطراب، اختلال در عملکرد اجتماعی و افسردگی کمتری نشان خواهد داد. پیرلین و اسکولر نیز (۱۹۸۷) ویژگی افرادی را که از سبک مقابله کارآمد استفاده می‌کنند، سطح تنش پایین می‌دانند.

تلاش و سخت‌کوشی نیز از راهبردهای مقابله کارآمد است که تعهد، بلندپروازی و کوشایی را توصیف می‌کند. جمهوری (۱۳۸۰) سخت‌کوشی را این‌گونه تعریف می‌کند که سخت‌کوشی فرد را در شرایط سخت پیش می‌برد و او را یاری می‌دهد تا وقایع تهدیدآمیز را با موفقیت بیشتری پشت سر بگذارد. حیدری و سید آسیابان (۱۳۹۲) سخت‌کوشی را یک احساس بنیادی از کنترل می‌دانند که به فرد امکان ترسیم و دسترسی به فهرستی از راهبردهای مفید مقابله‌ای را می‌دهد. بیاضی (۱۳۷۶) نیز معتقد است که افراد سخت‌کوش بهتر با حوادث استرس‌زای زندگی سازگار می‌شوند. در نتیجه دانش‌آموزانی که سخت‌کوش باشند در مواجهه با سختی‌ها و مسایل درسی و غیردرسی بهتر سازگار شده و به موفقیت‌های بیشتری دست پیدا می‌کنند و دارای انگیزه پیشرفت بالاتری خواهند بود. همان‌طور که اسلاوین (۲۰۰۶) در پژوهشی نشان داد افرادی که دارای سطح بالایی از انگیزش پیشرفت هستند برای حل مشکلات و رسیدن به موفقیت بسیار کوشا هستند (حیدری و سید آسیابان، ۱۳۹۲).

عوامل نگرانی و تعلق جزو راهبردهای سبک مقابله ناکارآمد هستند که به‌طور تجربی با ناتوانی در کنار آمدن و مقابله مرتبط هستند. با توجه به نتایج تحقیق با افزایش این دو عامل، انگیزه پیشرفت نیز کاهش می‌یابد. نگرانی اهمیتی را درباره آینده به‌طور کلی و درباره خوشبختی در آینده به‌طور اخص نشان می‌دهد. مقابله نیز عبارت است از تلاش‌های رفتاری و شناختی که به‌طور مداوم در حال تغییرند تا از عهده خواسته‌های خاص بیرونی یا درونی شخص که ورای منابع و توان وی ارزیابی می‌شوند، برآیند(خدایاری فرد و پرند، ۱۳۸۶). در نتیجه دانش‌آموزی که

احساس ناتوانی در مقابله با مشکلات را داشته باشد، انگیزه پیشرفت در او به شدت کاهش خواهد یافت و از لحاظ عملکرد تحصیلی دچار افت خواهد شد. همان طور که روهلند، مارتین و فلد (۲۰۰۷) به این نتیجه رسیدند که دانش‌آموزانی که از انگیزه پیشرفت بالایی برخوردارند، عملکرد تحصیلی بهتری دارند نسبت به دانش‌آموزانی که انگیزه پیشرفت کمی دارند.

کوشش جهت حفظ تعلق خاطر نشانگر اهمیت و ملاحظه برای ارتباط با دیگران است که به عنوان سبک مقابله ناکارآمد می‌باشد و به کار بردن سبک‌های ناکارآمد روی سلامت روان اثر منفی دارد. هنگام بروز مشکلات، هرچه تلاش برای حفظ تعلق خاطر در دانش‌آموز بیشتر باشد انگیزه پیشرفت در او کاهش می‌یابد. همان طور که محمدی و صاحبی (۱۳۸۰) بیان کردند که نوعی رابطه دوجانبه بین راهبردهای مقابله و سلامت روانی وجود دارد. بر حسب این که راهبرد مقابله کارآمد و یا ناکارآمد باشد مواجهه با مشکلات و مسائل فعال یا نفعال خواهد بود و به دنبال آن سطوح متفاوت سلامت روانی شکل می‌گیرد. بندورا (۱۹۹۵) نیز نشان داد که دوستان و همسالان در تقویت و تضعیف انگیزش و سایر عملکردهای تحصیلی نقش مهمی را ایفا می‌کنند. میدگلی و اردن (۲۰۰۱) در پژوهش خود مطرح کردند که درک و تصویر دانش‌آموز از تعاملات حاکم بر کلاس درس با چگونگی انگیزه پیشرفت تحصیلی آنان در ارتباط است.

منابع

- بندورا، آلبرت. (۱۹۷۷). *نظریه یادگیری اجتماعی*. ترجمه فرهاد ماهر (۱۳۷۲). تهران: انتشارات راهگشا.
- بیاضی، محمدحسین. (۱۳۷۶). *بررسی ارتباط بین تیپ‌های شخصیتی، سخت رویی، استرس و بیماری‌های کرونری قلب در افراد مبتلا به بیماری کرونری قلب و افراد عادی*، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تربیت مدرس.
- پنتریچ، پل و شونک، دیل. (بی تا). *انگیزش در تعلیم و تربیت*. (ترجمه مهناز شهرآرای، ۱۳۹۰). تهران: علم.
- سیف، علی‌اکبر. (۱۳۸۶). *روان‌شناسی پرورشی نوین، روان‌شناسی یادگیری و آموزش*. تهران: انتشارات دوران.
- حسینیان، سیمین، یزدی، منور، خالقی قدیری، رامینه و زهرایی، شقایق. (۱۳۸۷). *بررسی ارتباط مقایسه سلامت روان و شیوه‌های مقابله با استرس در دانشجویان دانشگاه‌های تهران*. سومین سمینار سراسری بهداشت روانی دانشجویان دانشگاه‌های تهران ۳ و ۴ خرداد، تهران، دانشگاه علم و صنعت، ۱۳۳-۱۲۹.
- حیدری، علیرضا، سید آسیابان، سمیرا. (۱۳۹۲). *مقایسه تفکر انتقادی، سخت‌کوشی، انگیزه پیشرفت و خلاقیت در دانشجویان دختر و پسر دانشگاه آزاد اسلامی واحد اندیمشک*. فصلنامه روان‌شناسی اجتماعی، سال ۸، شماره ۲۷، ۱۰۱-۱۱۷.
- خدایاری فرد، محمد و پرند، اکرم. (۱۳۸۶). *استرس و روش‌های مقابله با آن*. تهران: موسسه انتشارات دانشگاه تهران.
- خدیدی، اسدا. و وکیلی مفاخری، افسانه. (۱۳۹۰). *رابطه بین انگیزه پیشرفت، منبع کنترل، خودپنداره و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان سال اول متوسطه نواحی پنج‌گانه تبریز*. فصلنامه علوم تربیتی، ۱۳، ۴۵-۶۶.
- جمهری، فرهاد. (۱۳۸۰). *ارتباط بین سخت رویی و گرایش به افسردگی و اضطراب، بین زنان و مردان دانشجوی شهر تهران*، رساله دکتری روانشناسی عمومی، دانشگاه علامه طباطبایی.
- دادستان، پریخ، علی‌پور، احمد، حاجی زادگان، مرضیه و عسگری، علی. (۱۳۸۶). *اعتباریابی، رواسازی و تعیین ساختار عاملی مقیاس راهبردهای مقابله‌ای نوجوانان*. فصلنامه روان‌شناسان ایرانی، ۱۱، ۲۰۸-۱۸۹.
- غضنفری، احمد. (۱۳۸۴). *اعتباریابی مقیاس مقابله نوجوانان*. مجله روان‌پزشکی و روانشناسی بالینی ایران، ۱۱، ۳، ۲۹۰-۲۹۷.
- غضنفری، فیروزه و قدم‌پور، عزت‌الله. (۱۳۸۷). *بررسی رابطه راهبردهای مقابله‌ای و سلامت روانی در ساکنین شهر خرم‌آباد*. فصلنامه اصول بهداشتی و روانی، ۳۷، ۴۷-۵۴.
- کاوسیان، جواد، فراهانی، محمدنقی، کدیور، پروین، هومن، عباس، شهرآرای، مهناز و فرزاد، ولی‌اله. (۱۳۸۶). *مطالعه عوامل موثر بر انگیزش تحصیلی دانش‌آموزان دختر و پسر دبیرستان‌های سراسر کشور در سال تحصیلی ۱۳۸۳-۸۴*. فصلنامه علمی-پژوهشی روانشناسی دانشگاه تبریز، ۸، ۸-۱۰۸.
- لطیفیان مرتضی، شیخ‌الاسلامی راضیه. (۱۳۸۳). *بررسی رابطه رضایت از زندگی با سلامت عمومی و مؤلفه‌های آن در دانشجویان دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی دانشگاه شیراز، دومین سمینار سراسری بهداشت روانی دانشجویان*، اسفندماه، تهران، دانشگاه تربیت مدرس، ۷۶-۸۰.
- محمدزاده، ادملایی رجبعلی. (۱۳۸۴). *مقایسه دانشجویان پسر دانشگاه شهید چمران اهواز با سبک‌های یادگیری متفاوت از لحاظ ویژگی‌های شخصیتی، انگیزه پیشرفت و عملکرد تحصیلی*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه شهید چمران اهواز.
- محمدی ف، صاحبی، علی. *بررسی سبک‌های حل مسئله بر افراد افسرده و مقایسه آن با افراد عادی*، مجله علوم روان‌شناختی، ۱۳۸۰، جلد اول، شماره ۱ و ۲، ۲۴-۴۲.

- Awan, R. N., Noureen, Gh. And Naz, A. (۲۰۱۱). A study of relationship between achievement motivation, self concept and achievement in English and Mathematics at secondary level. *International Education Studies*, ۴(۳), ۷۲-۷۹.
- Bandura, A. (۱۹۹۵). Exercises of Personal and Collective Efficacy in Changing Societies. In A. Bandura, (Ed), *Self-efficacy in Changing*
- Burón, P. Al-Halabí, S. García-Álvarez, L. Díaz-Mesa, E. Garrido, M. Galván, G. Rancaño, J.L. Casero, M. García-Portilla, P. Sáiz, P.A. Bobes, J.(۲۰۱۳). What is the relationship between coping styles and depression in adolescents? We-stay project. *European Psychiatry*. ۲۸, (۱), ۵۴-۷۰
- Compas, B. E., Connor-Smith, J. K., Saltzman, H., Thomsen, A. H., & Wadsworth, M. E. (۲۰۰۱). Coping with stress during childhood and adolescence: problems, progress, and potential in theory and research. *Psychological bulletin*, ۱۲۷(۱), ۸۷.
- DePasque, S., & Tricomi, E. (۲۰۱۵). Effects of intrinsic motivation on feedback processing during learning. *NeuroImage*, ۱۱۹, ۱۷۵-۱۸۶.
- Ghaleb, A. B., Ghaith, S., & Akour, M. (۲۰۱۵). Self-Efficacy, Achievement Goals, and Metacognition as Predicators of Academic Motivation. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, ۱۹۱, ۲۰۶۸-۲۰۷۳.
- Gudmundson, Jessica A. Leerkes, Esther M.(۲۰۱۲). Links between mothers' coping styles, toddler reactivity, and sensitivity to toddler's negative emotions. *Infant Behavior and Development*. ۳۵, ۱, ۱۵۸-۱۶۶
- Midgley, C., & Urdan, T. (۲۰۰۱). Academic self-handicapping and achievement goals: A further examination. *Contemporary educational psychology*, ۲۶(۱), ۶۱-۷۵.
- Nelson, R.M. , Debacker, T.K. (۲۰۰۸). Achievement motivation in adolescents: The role of peer climate and best friends. *The Journal of Experimental Education*, ۷۶(۲) , ۱۷۶-۱۸۹.
- Pearlin LI, Schooler C. (۱۹۸۷). The structure of coping. *Journal of Health and Social Behavior*, ۱۹:۲-۲۱
- Piko,Bettina. (۲۰۰۱). Gender Differences And Similarities In Adolescent's Ways Of Coping. *The Psychological Record*. ۵۱, ۲۲۳-۲۳۵
- Ruhland, D., Gold, M., & Feld, S. (۱۹۷۸). Role problems and the relationship of achievement motivation to scholastic performance. *Journal of Educational Psychology*, ۷۰(۶), ۹۵۰ .
- Wentzel, K.R. (۱۹۹۸). Social Relationships and Motivation in Middle School: The Role of Parents, Teachers and Peers. *Journal of Educational Psychology*, ۹۰, ۲۰۲-۲۰۹.